

Novelizace spisových řádů veřejnoprávních původců v roce 2018

Státní oblastní archiv v Zámrsku sděluje veřejnoprávním původcům, že není podle zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě oprávněn schvalovat spisové a skartační řády vydávané podle ustanovení **§ 66 zákona č. 499/2004 Sb., v platném znění** veřejnoprávními původci vyjmenovanými v ustanovení **§ 3 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., v platném znění**. Podle ustanovení § 66 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb. má původce **povinnost zaslat** při vydání nebo změně **spisový a skartační plán** archivu, který jej uloží. Státní oblastní archiv v Zámrsku včetně příslušných státních okresních archivů poskytuje konzultační a metodickou pomoc, tato činnost však nemůže suplovat vlastní aktivitu veřejnoprávních původců při sledování platné obecné právní úpravy i speciálních oborových právních předpisů a interních směrnic. Není v možnostech státních archivů znát detailně právní úpravu činností všech oborů, ve kterých veřejnoprávní původci vyvíjejí svoji činnost ani interní procesy, evidence a informační systémy spravující dokumenty u konkrétních veřejnoprávních původců tak, aby mohl postihnout ve svém vyjádření k předloženým spisovým řádům všechny nedostatky, které případný spisový řád veřejnoprávního původce vykazuje.

V roce 2018 bude nutné provést **revizi stávajících spisových řádů veřejnoprávních původců** z důvodu nabytí účinnosti několika evropských předpisů a národních zákonů, upravujících činnosti, které mají být popsány ve spisových řádech veřejnoprávních původců. Mezi předpisy, které je třeba promítnout do činností veřejnoprávních původců a také do spisových řádů patří:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (nařízení „GDPR“). Nařízení GDPR nabývá účinnosti 25. 5. 2018. K tomuto nařízení, které má přednost před národními předpisy, je připravován nový zákon o zpracování osobních údajů, který nahradí dosavadní zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. V souvislosti s přijetím tohoto zákona **bude novelizován zákon č. 499/2004 Sb.** Je třeba důsledně sledovat znění ustanovení § 64 zákona č. 499/2004 Sb. Žádosti podle nařízení GDPR budou představovat **novou agendu** veřejnoprávních původců, proto je třeba tuto agendu také procesně ve spisových řádech ošetřit (přijímání podání, identifikace podatele, vyřizování a lhůty pro vyřízení žádostí podle nařízení GDPR). Nařízení GDPR také klade určité požadavky na **délku uložení osobních údajů**. Proto je třeba provést **revizi spisových a skartačních plánů** zejména při stanovení délky skartační lhůty. Upozorňujeme všechny veřejnoprávní původce, nařízení GDPR **nedává důvod ke zkrácení skartačních lhůt** pod běžnou provozní potřebu původců. Část skartačních lhůt vychází ze zákonného zmocnění. Soupis právních předpisů, kterými procházejí povinné lhůty pro uložení jednotlivých typů dokumentů či informací, jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra <http://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/metodicka-podpora-a-konzultace-spisova-sluzba-spisova-sluzba.aspx> („Přehled právních předpisů“). **Délku skartační lhůty** u typů dokumentů, která není stanovena právním předpisem, stanoví veřejnoprávní původce na základě např. obecného právního předpisu (např. délka správního řízení podle správního řádu) nebo podle své provozní potřeby tak, aby uměl délku skartační lhůty odůvodnit zejména z hlediska přiměřenosti. Lhůta nesmí být neodůvodněně dlouhá ani neodůvodněně krátká. **Veřejné archivy** jsou dle čl. 17 GDPR **oprávněny ukládat dokumenty obsahující osobní údaje vybrané za archiválie**. Činnost veřejných archivů směřuje k trvalému uložení archiválií, archivy však nejsou provozními spisovkami veřejnoprávních původců. Stanovení délky skartační lhůty proto musí být promyšlené, lhůta musí být stanovena správně! Připomínáme také možnost uplatnit spouštěcí událost. V případě uplatnění práva na výmaz dle čl. 17 nařízení GDPR veřejnoprávní původce musí splnit své povinnosti podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb. – **„uchovat dokumenty a umožnit výběr archiválií“**, a to **dokumenty neanonymizované!** V případě, že veřejnoprávní původce neobhájí ve sporu proti subjektu údajů délku uložení osobních údajů a s nimi souvisejících dokumentů, je povinen tyto dokumenty a s nimi související osobní údaje vyřadit postupem podle zákona č. 499/2004 Sb., ve kterém příslušnému dozorujícímu archivu (Státnímu oblastnímu archivu v Zámrsku, případně příslušnému státnímu

okresnímu archivu) umožní rozhodnout ve skartačním nebo mimo skartační řízení o zničení dokumentu nebo výběru dokumentu za archiválií k trvalému uložení. Ochrana osobních údajů není výběrem za archiválií a uložení v archivu nikterak ohrožena ani dotčena.

V souvislosti s formáty elektronických dokumentů upozorňujeme při příjmu dokumentů na přímou souvislost příjmu elektronických dokumentů s vyřazováním elektronických dokumentů. Veřejnoprávní původce je povinen do skartačního řízení navrhopvat pouze ty elektronické dokumenty, které jsou **ve výstupním datovém formátu dle § 23 vyhlášky č. 259/2012 Sb.** Připomínáme rovněž, že dle ustanovení § 63 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb. určení původci zajistí příjem alespoň v datových formátech stanovených jako **výstupní datové formáty** nebo **formáty dokumentů, které jsou výstupem z autorizované konverze** dokumentů obsažených v datové zprávě. **Jde tedy o formáty vyhlášky č. 193/2009 Sb. (příloha 1) + formáty uvedené v ustanovení § 23 vyhlášky 259/2012 Sb.** Dále upozorňujeme, že ustanovení § 23 vyhlášky 259/2012 Sb. bude dle požadavků Směrnice evropského parlamentu a rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek **novelizováno a rozšířeno** o elektronické formáty pro elektronickou fakturu (od 31. 12. 2018 jsou veřejnoprávní původci povinni umožnit příjem eFaktury ve formátu ISDOC). I v tomto smyslu bude nutné **upravit spisový řád a informace na úřední desce** týkající se povinně přijímaných elektronických formátů dokumentů veřejnoprávních původců.

Mezi další předpisy, které je třeba promítnout do spisových řádů veřejnoprávních původců, patří **Nařízení č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (nařízení „eIDAS“)** a s ním související **zákon č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.**

Nejdůležitější změna, která má přímý vliv na **podpisové řády** veřejnoprávních původců (součástí spisových řádů), je z oblasti využívání elektronických podpisů, elektronických značek, časových razítek a nově pečeti. Dle **ustanovení § 19 zákona č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce** dne 19. 9. 2018 skončí přechodné období, ve kterém je možné používat podpisy, značky a časová razítka dle stávajících předpisů. Od 19. 9. 2018 tedy nabude účinnosti **ustanovení § 5 zákona č. 297/2016 Sb., které spolu s ustanovením § 11** téhož zákona požaduje, aby k podepisování elektronickým podpisem byl použit **pouze kvalifikovaný elektronický podpis**, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná, stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen "veřejnoprávní podepisující") a zároveň veřejnoprávní podepisující, který podepsal elektronický dokument, kterým právně jedná, způsobem podle § 5, a osoba, která podepsala elektronický dokument, kterým právně jedná při výkonu své působnosti, způsobem podle § 5, opatřila podepsaný elektronický dokument **kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.** Další předpoklady k podepisování ve správním řízení jsou pak uvedeny v ustanovení § 69 zákona č. 500/2004 Sb.

Z výše uvedeného vyplývá, že veřejnoprávní původci by minimálně 3x – 4x v příštích 12 měsících mohli žádat po Státním oblastním archivu (příslušném státním okresním archivu) konzultace při přípravě novelizací spisových řádů. Upozorňujeme, že vzhledem k počtu veřejnoprávních původců v péči těchto archivů není reálné vyhotovit kvalitní připomínky ke každému předloženému spisovému řádu každého veřejnoprávního původce a to ještě opakovaně, tak jak budou jednotlivé předpisy uzákoněny či budou nabývat účinnosti. Dále upozorňujeme, že v předchozím textu se nevěnujeme elektronické identitě osob, která bude hrát roli při přijímání podání fyzických osob s elektronickou identitou a elektronickému podání jako takovému, což jsou další faktory, které budou muset do svých procesů a výkonu spisové služby veřejnoprávní původci zapracovat.